Kolozsvár 1902. IV. évfolyam 355 szám Szombat, December 27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre..... 24 kor. (12 frt)
Félévre..... 12 „ (6 „)
Negyedévre ..... 6 „ (3 „)
Egy hóra ..... 2 „ (1 „
Egyes szám ..... 8 fillér (4 kr.)
Vidékre ..... 10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyilttér soronként 40 fillér.

Az uj bilincsek.

Kolozsvár, dec. 26.

Január 9 — ez a kiegyezési tárgyalások utolsó terminusa. Ekkoráig vagy létrejön a kiegyezés, vagy mindkét kormányelnök a korona rendelkezésére bocsájtja tárcáját. Igy irják ezt a fővárosi kormánypárti lapok.

Voltaképen azonban nem igy áll a helyzet. Hiszen igy egészen személyi jelentősége van a dolognak. Pusztán az a kérdés, hogy marad-e Széll, marad-e Körber, avagy melyik marad a kettő közül?

Nem, nem ez az igazság. Jól tudjuk, egyedül azt várhatjuk jan. 9-dikétől, hogy akkor hallják-e meg közgazdasági életérdekeink a halálos itéletet, vagy később?

Az egész nemzet az önálló vámterületet áhitja, követeli. S mégse azt mondják: lesz-e önálló vámterület, vagy se, hanem azt találgatják, győz-e Széll, vagy bukik? Óh gyászos győzelem, a kiegyezési harc ránk nézve nem bizonytalan. Akár igy, akár ugy dől el ez az utolsónak kürtölt mérkőzés, az az egy bizonyos, hogy mi csak veszithetünk. A haretérre, a hol a magyar és az osztrák vivja oly régóta gazdasági harcát, a magyar nemzet mindig a bizonyos vereség tudatával vonult föl.

Miért? Mi fosztott meg bennünket nem a győzelem reményétől, hanem legalább attól az édes, bizakodó hittől, hogy talán-talán mégis győzhetünk?

Mint egy rossz álom, mint Banquo szelleme Macbethben, vagy mint egy váratlan, fájó késdöfés hangzik föl a fejünk fölött:

— *„Akkor én hiába éltem“*. . .

Polgárok, magyarok, ezért a szóért kellett a mai, nagyobbra hivatott nemzedéknek *hiába élnie*. Ezért állunk a történelmi fordulónál, amelyhez elérkezénk, csüggedten, érdemetlenül. Ezért nem adhatunk át a következő nemzedéknek sikert, kivivott győzelmeket, hanem ezért kell átadnunk az uj kornak szégyenszemre egy elpusztított, siralmasan tönkretett nemzetgazdaságot.

Mert valóban, határozottan történelmi fordulóhoz ért a nemzet. Azok az örökös vesztett csaták vitték ahhoz. Lassanként föláldoztuk erőink legjavát, mert kimerithetetlennek hittük a nemzet életerejét. Szörnyen megboszulta magát a jogtalan nagylelkűsködés: a hajdan virágzó, gazdag, dus Magyarországban mezőgazdaságnak, kereskedelemnek és iparnak csak romjai vannak. Ezekre a romokra alkudoznak most Bécsben; ezekre a romokra akarják rátenni az elviselhetetlen terhek uj özönét.

A gazdasági elnyomatásnak ez a határtalansága megszülte a természetes reakciót. Keserü elszántsággal lép föl a kizsákmányolás rendszere ellen kereskedő, gazda és iparos. Az uj kor immáron a meggyőződésben megszületett. Ez az egész ország nem egyéb, mint a gazdasági ellenzék óriási tábora. A nemzet érzi immár, hogy ha élni akar, föl kell vennie a harcot pászta életéért.

S ez a meggyőződés ma már általános. A kiegyezési tusakodás ma már egy haldokló zsarnokság végvonaglása; az országban körös-körül pezseg, forr az akaraterő a zsarnokság teljes megszüntetésére.

Hitünk és meggyőződésünk, hogy a gazdasági elnyomatásnak épp ugy meg kell szünnie, mint megszünt a politikai elnyomatás kora is. A nemzet életösztöne menekülni kiván a gazdasági abszolutizmus halálos légköréből; nem messze az idő, midőn ledobja láncait s elsöpri maga elől ama szolgalelkü politikusokat, kik a gazdasági függetlenség utjának egyengetése helyett a vásott láncok helyébe ma is uj bilincseket kovácsolnak.

Hirdessék ki január 9-dikén a megkötött kiegyezést, a fölserkent nemzetet többé halálra nem kárhoztathatják. A közvélemény hatalmas szervezkedése föltartóztathatlanul folyik tovább s a nemzet a vámközösség helyett az önálló vámterületet fogja akarni. S ha még akkor is láncainál fogva a vérpadra vezető utra akarják vonszolni, a nemzet csak visszatér az önállóságnak a messze századokba vezető életösvényére. És ha másként nem lehet, szét fogja törni láncait!

— **Az aradi püspöki szék betöltése.** Nagyszebeni levelezőnk táviratozza lapunknak: „*Metinau* János érsek metropolita hivatalos lapja közli a királyi kéziratot, amelyben Mangra választását megsemmisitette és elrendeli az uj választást. A miniszter leiratának átvétele után az érsek azonnal intézkedett az uj választási határidő kitüzése iránt. *Metianu* felhivta az aradi és nagyváradi konzisztoriumokat, hogy az uj választás terminus meghatározása dolgában terjeszszék fel indokolt véleményeiket s esetleges észrevételeiket. A választás előreláthatólag január 22-én lesz.

A szász trónörökösnő szökése.

Királyi szerelmesek.

— Távirati jelentés. —

Budapest, dec. 26.

Drezdában azt beszélik, hogy annak idején, mikor hire terjedt, hogy a trónörököst a vadászaton baleset érte, akkor neje fivérével *Lipót Ferdinánddal* párbajt vivott és itt sebesült volna meg.

A megszökött trónörökösnő Genfből levelet irt egy müncheni barátnőjének, melyből a lehangoltság nyomai látszanak, de a legkisebb jel sem olyan, a miből elmezavarra lehetne következtetni. Keservesen panaszkodik levelében ama bámásmód fölött, melyben a szász udvarnál részesitették. Folyton arra figyelmeztették, hogy kerülje a néphez való leereszkedést; a főudvarmesternő olyan instrukciókat kapott, hogy vigyázzon reá, nehogy olyas valamit tegyen, a mi nem méltó egy trónörökösnőhöz.

Ezután részletesen leirja menekülését előbb Drezdából, majd Salzburgból. Levele végén kijelenti, hogy bármit is közöl róla az ugvar, ő nem fogja megcáfolni.

A »*Vossische Zeitung*« cimü lap irja, hogy már félévvel ezelőtt olyan civódások voltak napirenden a házasfelek között, hogy a trónörökös többször tettlegesen bántalmazta nejét *Lipót Ferdinánd* növére megbizásából unszolta atyját, hogy járjon közbe a szász királynál és eszközölje ki tőle a válást. A király azonban visszautasitotta ez ajánlatot.

Ez év juniusában a trónörökösnő férjével minden házassági viszonyt felbontott. De atyjának és *Teréz* bajor herceg-nőnek kérésére később mégis visszatért Drezdába.

A nyelvmester belga születésü ember. Drezdai körökben »abbé«-nak nevezték és a trónörökös is kedvelte őt. Két fivére van: az egyik csuklyás barát, — a másik mérnök. Szülei halálával némi örökrészt kapott, melynek azonban hamarosan a nyakára hágott.

Genfből érkezett távirati jelentés szerint, *Lujza Antoniette* és *Lipót Ferdinánd* teljes visszavonultságban élnek. A főherceget néha-néha egy polgári nővel látják sétálni, de a trónörökösnő egyáltalán nem mozdul ki lakásából. Nemsokára elhagyják Genfet.

Egy drezdai jelentés szerint letartóztatták az udvari káplánt. — Letartóztatása összefüggésben van az udvarnál történt botránynyal.

—

Bécsből jelentik, hogy *Lipót Ferdinánd* mindig tékozló volt. Mikor Bécsben lakott, a királytól appanázst kapott, de ennek daczára igen gyakran pénz-zavarokban szenvedett. Folyton azt emlegette, hogy Orth János vagyona őt illeti meg.

Genfbe való elutazása alkalmával körülbelül 100.000 korona birtokában lehetett.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, dec. 27.

— (**A legszebb karácsony est.**) A kolozsvári siketnémák és vakok intézetében az emberszeretetnek megható szép ünnepélye folyt le karácsony szombatján Szvacsina Géza városunk polgármesterének jelenlétében. Két tele rakott karácsonyfa és hosszu asztalokon felhalmozott temérdek sok ajándék dicsérte városunk nemesszivü közönségét. Két leány és több fiu növendék szép érthető szavakban adtak hálát a jó Istennek és versekbe köszönték a nagy közönségnek szeretetét. Egy vak fiu szép érthető szavalata könnyet facsart szemünkből. Végül a polgármester szép szavakban mondott köszönetet a jelen volt nagy közönségnek és a város összes adakozójának és kérte ne vonják meg továbbra se támogatásukat.

— (**Jótékony asszonyok.**) Néhány nappal ezelőtt megemlékeztünk, hogy Patán Pozsás Pompejuszné elnöklete alatt jótékonysági egylet alakult, melynek célja a szegény nép felsegitése. Most, tudósitónk levele nyomán az adakozók névsorát is közöljük: Gr. Horváth Tholdi Rubolfné adott 20 kor., Pozsár Pompéjuszné 4 kor., Hankó Veres Károly és Koncz Györgyné 3—3 kor., Hodorneu Mihályné és Csalán J 2—2 kor. Vajda Károlyné, Beregszászy Klára, Beregszászy Pálné, Stern Elek, Butnár János, Lőrincz Juliánna, Hodorneu Mihály, Negrutiu György, Negrutiu Mária, Botha Lászlóné, Szász Sándorné, Kis Péterné, Bárdos Győrgy, Bárdosné, Engi József és X. 1—1 kor., Vajda Panna, Oltyán Mária, Szamosfalván Nikulai 40—40 fillér, Halász Juli 80 fillér, Dani Gergely, Hodorneu Octavian, Ajtonyán János, Negrutiu Róza, Györgyfalván Gligor, Ajtonyán György, Kreti Juon, Ána és Verona 20—20 fillér, H. Septimius, Morar V., Szentmartinan V., Szamosfalván Szia és Kerekes M, 10—10 fillért.

— (**Értesités.**) A következő sorok közlésére kéréttünk fel: A főtisztelendő *Glasner* Mózes főrabbi ur tiszteletére müködésének 25. évfordulója alkalmából f. hó 28-ára tervezett összes ünnepségek a dési főrabbi elhunytával felekezetünket ért gyász következtében csakis a gyászhót letelte után azaz december 31-én fog megtartatni a megállapitott sorrendben. Kolozsvár, 1902. dec. 24-én. Az ant. orth. izr. hitközség elöljárósága.

— (**Széll Kálmánfalva.**) Ilyen is van már. Tele lesz az ország gyarló államférfiak nevéről elkeresztelt helységekkel. — Tisza Kálmánfalva, Zichyfalva tán még Hegedüsfalva is van már. Most van már Széll Kálmánfalva is. Nagybecskerek város egyenes megkárositásával jutott a nagy államférfi ehhez a dicsőséghez. Kitépték a város testéből a *Muzslya* városrészt és külön községet csináltak belőle. Ennek aztán tegnap az uj elöljárósága azzal hálálta meg ezt az önállóságot, hogy elnevezte *az uj falut Széll Kálmánfalvának.*

— (**Ki nem fizetett kitüntetések.**) Roberts tábornokról, a burok legyőzőjéről érdekes dolgot olvasunk az angol lapokban. Az angol király ugyanis Roberts lordot érdemei elismeréseül a térdszalag-rend lovagjává nevezte ki. Alig élvezte Roberts a kitüntetést egy-két napig, máris megkapta a rend kancellárjának az átiratát, mely szerint 25.000 koronát tartozik a rend pénztárába befizetni. Roberts lord azt válaszolta, hogy nem fizet, ő a kitüntetést nem kereste; és ha a király megtisztelte őt véle, bizonyára megérdemelte. Hozzátette még egyszer, hogy fizetni semmi körülmények között sem hajlandó. Ez volt az első eset Angliában, hogy valaki megtagadta a térdszalag rendért járó dijat. Azonban a rend kancellárja sem engedett és Roberts lordot mai napig sem iktatta hivatalosan a Szt.-György lovagok sorába. Roberts lord nem sokat törődik a dologgal. Különben hire jár, hogy az angol király maga fogja sajátjából kifizetni Robert lordért a 20.000 kort., a mivel azután a kellemetlen incidens véget fog érni. Érdekes, Bismarck, a vaskancellár sem akart fizetni, midőn grófból herceggé léptették elő. Az öreg Vilmos császárnak kellett érette a dljakat kifizetni. Midőn pedig a mostani császár nyugalomba küldte és a lanenburg hercegi cimet kapta, megint nem akart fizetni, ugy, hogy Herbert fiától, a ki szintén vonakodott fizetni. ezt a cimet megvonták.

Bezzeg nálunk más viszonyok vannak, sokan nagyon szivesen fizetnének, csak kerüljön egy kis kitüntetés.

— (**Ingyen kenyér**) és fára ujabban beérkezett adományok: Ifj. br. Wesselényi Miklósné, Korbuly Bogdánné, Barcsay Domokosné, gróf Teleki Miklósné Betegh Péter, 20—20 kor. Ifj. br. Zeyk Józsefné, gróf Kornis Vilma, Tiroler Gyula 10—10 kor. *Orbók* Mór igazgató gyüjtése: Orbók Mór 2 kor., Krausz Sándor, Boér Gergely, Ny. I., Répay Dániel 1—1 kor. Biró Gyula, Tarján W. Gyula 40—40 fillér. N. N. 50 fillér, összesen 7 kor. 70 fillér. *Placsintár* Rudolf vendéglős gyüjtése: Placsintár Rudolf és neje, Groszmann Samu 2—2 kor, Blau Sándor, Fischer Aurél, Bömh Zoltán, Sal József, Olvashatatlan, X. Y., Rosenberg R., X. Y., Endre Jenő, Olvashatarlan 50—50 fillér. Wolf Antal, N. N. 40—40 fillér.

Vikol Kálmánné gyüjtőivén: Br. Wesselényi Istvánné ifj. Vikol Kálmán, Reményik Lajos, Reményik Viktor, Dr. Hintz György, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank erdélyrészi főkja 5—5 k Sándor Ágoston és társa, Nagy Gábor 4—4 kor. Terkál Béla, Mestitz Mihály, Weisz Adolf, Hunwald Wilsch Frigyes Segesváry és társa, Jeney Lajos 2—2 kor. Moskovits Herman, Terkál Józsefné, Meskó L., Lászlóczki testvérek, Császár Ilonka, Olvashatatlan aláirás, Török Sándor, Püspöki Miklós, Ferenczy Ignác, Zsirai Mór, Nyegrutz Lukács, Puskás Béla, 1—1 koronát adakoztak. — Fógel Antal, Gácsér Mariska, Világpanoráma, Kornguth Mórné, Schéffer András, Tauffer Dezső, Neuberg, Kónya, Vadász, Fein Manó, Stief Ottó, Sárga János, Olvashatatlan aláirás, Matutsek József és Farkasné 1—1 kor., Stein Bertalan, Kovács P. és fia, Ákontz Sándor, Jeszenszky Ferencz, Schuszter Emil, Szántó Gusztáv, Burger, Keresztesy Kálmán, Reil és Tókos, Bittó Rezső, Szele Márton 2—2 kor., Erd. b. és tak.-p Takács és E. J. 40—40 fill., Farkasné 60 fill., Tamási Tamás és fia 4 kor., Stein János, Sárga Kristóf 2—2 kor., Amirás 1 kor., Lakatos Józsefné 2 kor., Feszt Sándor, Babos 1—1 kor., özv. Papp Lukácsné 2 kor., Alexi György 1 kor., Havas Ármin 2 kor., Stief Jenő és társa, özv. Weisz Lipótné, Deuts Miksa 1—1 kor., dr. Issekutz Hugó 3 kor., Dániel Autal 1 kor., Bányai Sámuel és fia, Sámson Jakab 4—4 kor., N. N. 40 fillér, Nagy 2 kor., N. N. 1 kor., Kirsch Lajos 40 fillér, Bácsenszky, Voíth Miklós, Kondász Dani 1—1 korona, Kozel Józsefné 5 kor., Gajzágó Manó, N. N. 4—4 kor., Husznik, Biasini Sándor, Frank-Kis János fiai, Pataki 2—2 kor., Gibbon Albert, Hirschfeld Sándor, Dukesz, Schultz Rezsőné, Imbery J. és fia, Tanóczy Kálmán, Koleszárné, Gál Póli, Kabós Erzike, Krausz, Tanács, Olvashalatlan aláirás, Bornyász, Klaszovits, Őszi 1—1 kor., N. N. 40 fillér.

— (**Humberték elfogatása.**) Párisból jelentik, hogy Hennin, az általános közbiztonsági szolgálat főbiztosa, tegnap este több rendőrtisztviselővel Madridba utazott, hogy átvegye a Humbert-család tagjait. A vizsgálat kideritette, hogy a Humbert-család volt vagyonkezelője, Parayre, utóbbi időben spanyolul tanult. Ebből azt következik, hogy tudomása volt a család hollétéről és azzal a tervvel foglalkozott, hogy maga is lemegy Spanyolországba. A 25.000 franknyi jutalmat Caro madridi rendőrfelügyelőnek fogja kiadni, mert konstatálták, hogy már december 15-ike óta figyelte meg azt a házat, amelyben a Humbert család lakott, holott a névtelen levél csak 17-dikén iródott, Daurignac Román kedvesét abban a pillanatban tartóztatták le, amikor Buenos-Ayresben leszállt a Labrador gőzösről, amely őt Londonból odahozta. A letartóztatás két francia titkos rendőr kivánságára történt, akik ugyanazon gőzösön voltak. Azzal gyanusitják, hogy neki is része volt a Humbert-család csalásaiban.

— (**Tilos a dohányzás a vasuton.**) A nikotinisták és a trafikosok között nagy riadalmat fog okozni az államvasutak igazgatóságának egy rendelete, mely szerint a *dohányzási tilalmat a kocsikra, sőt a váróterme ke is kiterjesztik.* Ebben a tárgyban mint a Vasuti és hajózási közlöny irja, a vasutak bizottságot küldtek ki s ez a bizottság már meg is tette jelentését a magyar vasutak igazgatóinak. Az igazgatói értekezlet abban állapodott meg, hogy a m. kir. államvasutak a többi vasut nevében is, a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést intézzen a végből, hogy:

1. a dohányzás az összes városhelyiségekben eltiltassék;

2. a dohányzás a személy-kocsikban (a folyosókon is általában tilos legyen és a kocsiknak csak abban a szakaszaiban legyen megengedve, a melyek erre a célra a vasuttól hivatalosan megjelöltetnek;

3. ott, hol ugyanazon kocsiosztálybeli utasok számára egynél több terem áll rendelkezésre, ott az egyik a nem dohányzók részére tartandó fenn. Az egyik hazai vasut kivánságára a felterjesztésben még az is megemlithető, hogy oly állomásokon, a hol a váróterem egyuttal étkező helyiségül is szolgál és az ugyanazon osztálybeli utasok részére külön váróterem nincsen, a dohányzás itt is tiltassék el. A miniszteri döntést legközelebbre várják. Nekünk az a meggyőződésünk, hogy a dohányzás, ily megszoritása, a mi szokásaink miatt lehetetlenség. Végre is a vasut eem nevelőintézet, sem nem börtön, hanem üzleti vállalkozás, amely közönsége szokásait, igényeit respektálni köteles. Ebből a tilalomból sok veszekedés lenne csak, de eredmény nem; mert hogy a magyar utas füstölés nélkül meg tudjon lenni, azt senki sem hiheti. Az lenne a dologból, hogy a közönség megtagadná az engedelmességet s ha ezt mégis ki akarná csikarni a vasut, ugy meg kell kétszerezni a csendőrséget. Hát a pénzügyminiszter jó néven veszi-e majd a dohányjövedék érezhető megcsappanását?

— (**Dávid Ferenc estély**) volt a napokban a hidalmási unitárius egyházközségben. A közönsége éneke után Ajtay János helybeli lelkész megnyitó beszédet mondott és imádkozott. Pál Ferenc oklándi pap pedig a pálinka ivás káros voltáról olvasott fel, mig Demeter Dénes karácsonfalvi lelkész előadást tartott a Dávid Ferenc haláláról és az ezt követő reakcióról. Három iskolás leányka szavalt, közben az iskolások énekeltek szép harmonikusan. A szép közönség meghatva távozott el az estélyről. A következő estély a karácsonfalvi egyházközségben tartatik az uj év első hetében.

— (**A halálra itélt karácsonya.**) *Krakovszky* Dénes, az Albert György gyilkosa, kit mint lapunkban megirtuk, a marosvásárhelyi esküdtszék kötél általi halálra itélt, csöndes egykedvüségben tölti napjait a fogházban. A viális, szabadságszerető ember, a ki a falujában ugyancsak szerette élvezni a korlátlan szabadságot, kedvetlen, unatkozó lett, bánja bünét, főkép azért, hogy raboskodni kell érette. Karácsonyi ajándékul a megkegyelmezést várja, amiben feltétlenül bizik, mert azt véli, hogy csak ráakart ijeszteni a kir. törvényszék a halálos itélettel s ugy hiszi, hogy a kuria 8—10 évi fegyházra fogja változtatni büntetését. Ki tudja, nem csalódik-e?

— (**Jótékonycélu hangverseny.**) Szilágy-Csehben 1903. évi január hó 3-án a községháza disztermében jótékonycélu, tánccal egybekötött zártkörü hangversenyt rendeznek. A hangverseny müsora a következő: 1. Magyar induló, zongorán előadja: *Szilvássy* Margit. 2. Magyar népdalok, zongora kiséret mellett énekli: *Sztojadinovits* Klementin. 3. Egy kedves ember, vig monolog előadja: *Kürthy* János. 4. Francia, olasz és magyar dalok, zongora kiséret mellett énekli: gróf *Teleky* Edina. 5, Humoros felolvasás, előadja: *Benkő* Albert. 6. „A kis vihar“, vigjáték 1 felvonásban. Irta: Dreyfuss. Személyek: Férj: gróf *Bánffy* Miklós. Feleség: báró *Bornemissza* Elemérné.

— (**Magyarellenes tüntetés Romániában.**) Óriási néptömeg jelenlétében gyászistentiszteletet tartottak a jassyi székesegyházban a minap elhunyt dr. *Ratiu* János lelkiüdvéért. A székesegyházban *háromezer* személy jelent meg a misén, mialatt az utcákon mintegy tizezer ember *tüntetett a magyarság ellen* és az erdélyi románok mellett. A jessyi egyetem felolvasó termében az egyetemi tanárok, Gavonescu, Antonescu A. C. Cuza és Mladiasnu Manolescu fulminaus beszédekben dicőitették Ratiut és gyalázták a magyar nemzetet. Az utcákon tüntető népáradat a kulturliga vezetése alatt vonult s a nagyszebeni leányok által adományozott román zászló alatt elénekelték a »Hai sa dam mana cu mana (»egyesüljünk«) kezdetü dalt. A menetben részt vettek a moldvai metropolitai konzisztorium legelőkelőbb tagjai s a hadsereg aktiv és nyugalmazott tisztjei. Az egyetemi ifjuság elénekelte a „Marsul Ligei“ cimü dalt, melyben kérik az Istent, hogy menyköveket szórjon a magyarokra és pusztitsa el őket. A kulturliga ez alkalomból falragaszokon értesitette a polgárságot a tüntetésről. Az „Evenimentul“ cimü lap égig magasztalja a tüntetőket. Az egyetemi ifjuság megesküdött, hogy minden tehetségét és erejét a magyarok rabságában élő testvéreik felszabaditására fogják felhasználni.

— (**A kormányozható léghajót feltalálták.**) A párisi tudományos akadémia jelentette ki a minap, hogy a kormányozható léghajó kérdése meg van oldva. S a kormányozható léghajó feltalálására tüzött dijat a Renard-fivéreknek itélte oda. Az elnök a dij odaitélésénél a következőket mondta: „A kormányozható léghajó problémáját megoldották, miután e léghajósoknak percenkét huszezer turára képes motor áll rendelkezésükre.“

— (**Egy nő merénylete.**) Nálunk meglehetősen ritka volt a megcsalt szerelmesek bosszuállásának ez a módja: a vitriol merénylet. Ugy látszik azonban, hogy a fővárosból lassan hozzánk is átszármazik

Fundația pentru Școală

ennek divatja. Tegnap Klein Ferenc 28 éves mészároslegényt öntötte le vitriollal elhagyott szeretője, Nagy Mária. A szerencsétlen embernek egész arcát és nyakát, sőt szemeit is veszedelmesen összeégette a maró folyadék. Sebeivel a Karolina-kórházba szállitották, azonban ha belehalni nem is fog, szemevilágát valószinüleg el fogja veszíteni a szenvedett sérülések miatt. A bosszuálló szeretőt a rendőrség letartóztatta.

— (**Az Amerikába kivándorlás ellen.**) Köztudatu, hogy hazánkból s ennek Erdély részéből, a székelyföldről mily tömegesen mennek ki Amerikába s hogy mily sors vár ott honossainkra. Ferencz József unitárius püspök 600—1902. sz. a. lelkes hangu leiratban hivta fel papjait és a tanitóságot, hogy a nép lelkére hassanak, hogy fejtsék fel az előtt: mi vár a szegény kivándorlottra. A leiratához mellékelve a Budapesti Tudósító alapján igazán siralmas helyzetét festi a kivándorlottaknak. A leiratot és mellékletét szószékről olvasták fel a székely unitárius lelkészek. Szivünkből óhajtjuk, hogy eredménye legyen e nemes munkának!

— (**Kremling ur hősködik.**) Megemlékeztünk, hogy Kremling Lajos dr. fehértemplomi ügyvéd német nyelvü fölebbezést adott be, a melyet Temes vármegye alispánja a megtorló intézkedések megtétele végett áttette az ügyvédi kamarához, mert nem tartotta helyénvalónak, hogy magyar ügyvéd magyar hatósághoz, az állam hivatalos nyelvének tüntető negligálásával, német nyelvü beadványt intézzen. A temesvári ügyvédi kamara tudvalevőleg vád alá helyezte Kremlinget és e határozatát a Curia is helybenhagyta. Most tárgyalta ezt a fegyelmi ügyet a temesvári ügyv. kamara fegyelmi birósága. A tárgyaláson Kremling azzal védekezett, hogy a kérdésben forgó felebbezést nem mint ügyvéd, hanem a maga személyében (mint szabadságolt állományu magy. kir. honvédfőhadnagy) adta be Fehértemplom város tanácsához és onnan került a felebbezés az alispán elé. Mivel pedig Fehértemplom város jegyzőkönyvi nyelve a német, jogosan használta a német nyelvet. A fegyelmi biróság beható tanácskozás után elfogadta Kremling dr. védekezését és felmentő itéletet hozott. Az itélet ellen Góth Ferenc dr. kir. ügyész és Weldin József dr. kamarai ügyész felebbeztek, minekfolytán az ügy ujra a kir. Curia elé kerül. Ez is egy adat arra nézve, hogy módositani kell a nemzeti törvényt, mert előbb-utóbb végét kell vetni a nemzetiségi lovagok hősködéseinek.

— (**Öngyilkosság táncközben.**) Keresztes-Nyárádon — mint irják — vasárnap az ifjuság a falu korcsmájában bált rendezett. Folyt a mulatság zavartalanul egész éjfélig, a mikor a vidám nótát hirtelen lövés zaja szakitotta félbe. A táncosok rémülten futottak ki a korcsma udvarára, hol a kut mellett vérében fekve találták Kis Szellős János ottani legényt, ki mellbe lőtte magát egy forgópisztolylyal. A legény sérülése sulyos, de nem életveszélyes, mert a golyó megakadt a husban és nem sértett. Hogy miért akart a fiatal legény öngyilkossá lenni, azt nem tudják, beszélik azonban, hogy reménytelen szerelme untatta meg vele már ily fiatalon az életet.

— (**Vérengzés Törökbecsén.**) Törökbecse községben nagy riadalmat okozott kedden egy a cigányok által rögtönzött szörnyü vérengzés. A Horváth-féle koresmában egy cigánykaraván már kora reggel óta pálinkázott. Délután, amikor a mulatozók nagy része már ittas volt az elfogyasztott pálinkától, heves szóváltás támadt közöttük és csakhamar verekedésre került a dolog. A férfiak felkapkodták ami kezük ügyébe esett és egymásnak rohantak. Csakhamar valóságos harc fejlődött ki közöttük és egész vértócsák képződtek a helyiségben. Alig akadt egy-egy cigány, a ki a harc hevében meg ne sebesült volna. Ekkor megjelent a verekedők között az előhivott Albert Ferenc nevü rendőrmester, a ki békességre hivta fel a cigányokat. De alighogy belépett a helyiségbe, néhány cigány rávetette magát a rendőrre és ütlegelni kezdte. Albert ekkor figyelmeztette a verekedőket, hogy ha még egyszer bántalmazzák, ugy kénytelen lesz revolverét használni. De ez mit sem használt. A cigányok ismét neki rohantak a rendőrnek, aki hirtelen kirántva revolverét, azzal Zlatár Antalt hasba lőtte. Erre iszonyu zavar támadt a korcsmában, mindenki menekülni igyekezett, de a csendőrök utjukat állták és bekisérték őket a községházára. Zlatár Antal ma reggel sulyos sebébe belehalt. A nagybecskereki ügyészség nyomban meginditotta a nyomozást.

SZINHÁZ.

Szombat: A postás fiu és huga.
Vasárnap: d. u. A rozsályi malom.
» este: Bukow, a székelyek [hóhéra.
Hétfő: Tell Vilmos.
Kedd: Szevillai borbély.
Szerda: Lumpaciusz.
Csütörtök d. u.: A csókon szerzett vő- [legény.
„ este: II. Rákóczy Ferencz [fogsága.
Péntek: Először. A doktor ur.
Szombat: A doktor ur.
Vasárnap d. u.: Gyermek előadás. Ka- [rácsonyi álom.
„ este: A doktor ur,

* **Ünnepi előadások.** Karácsony két napján négy előadást rendeztek. Első nap délután: »A sárga csikó-t, este: Gárdonyi »Karácsonyi álom« cimü betlehemes játékát, — tegnap délután »A denevér«-t, este pedig Moldován Gergely »Flórika szerelme« czimü népszinmüvét adták elő. A délutáni előadásokat telt ház nézte végig, este pedig üres volt a nézőtér, Tegnap este is csak félház volt, pedig Moldován darabja annak idején nagy publikumot vonzott a szinházba. A délutáni előadások szereplőit jól ismerjük, Sugár Arankával az élükön jók voltak. A tegnap esti előadás cimszerepében Szabó Marirka zajos sikert aratott, taps és virág jutalmazta szép játékát. Mellette szinházunk több jeles tagja járult hozzá az est sikeréhez.

* **A postás fiu és huga,** ez a mulatságos énekes bohóság szombaton kerül szinre Kassaival és Szabó Mariskával a cimszerepben.

* **A doktor ur.** Molnár Ferenc nagysikerü uj bohózata pénteken körül bemutatóra. A kitünő magyar bohózatban: Megyeri igazgató, Kassai, Papp, Mátrai, Dezséri, T. Halmi Mangit, Hegedüs Szerafin és Váradiné jutottak kiváló szerepekhez.

* **Tell Vilmos.** Shiller klasszikus drámája hétfőn kerül szinre Szakácsosal a cimszerepben. Tóvölgyi Margit, Szentgyörgyi, Tompa, Vécsei, Kassai, Dezséri, Papp játszák a dráma főalakjait. Ujév napján két előadás lesz. Délután Szigeti pompás énekes bohósága „A csókon szerzett vőlegény“ kerül szinre, este pedig Szigligeti szinmüvét „II. Rákoczi Ferenc fogságá“-t adják.

Táviratok

—Fővárosi és vidéki tudósitóinktól.—

A király Bécsben.

Budapest, dec. 27. (érk. 10 ó.) Bécsből irják, hogy ő Felsége tegnap este Walseeből Bécsbe érkezett.

A párbaj-ellenes szövetség ülése.

Nagyvárad, dec. 27. (érk. 10 ó) A nagyváradi párbaj-ellenes szövetség ma tartotta alakuló gyülését s elhatározta, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz a párbaj-becsületsértések szigoritása végett.

A szász trónörökösnő.

Budapest, dec. 27. (érk. 11 ó.) A szász trónörökösnőt a rangjától megfosztják és minden valószinüség szerint az őrültek házába csukják. — A megszökött trónörökösnőnek vagyona nincs.

Kiegyezés.

Budapest, december 27. (Érk. 12 ó.) A „Magyarország“ irja, hogy ő Felsége ugy nyilatkozott, hogy a kiegyezésnek okvetlen létre kell jöjjön rövid idő alatt.

Humbert Frigyes öngyilkossága.

Budapest, dec. 27. (Érk. 10 ó.) A párisi „Journal“ jelenti, hogy az elfogott Humbert Frigyest cellájában **halva találták.** — Állitólag megmérgezte magát.

Felelős szerkesztő:
Dr. PAPP JÓZSEF.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ

NYILTTÉR*.

Réti Sándornál

Deák Ferencz-u. 4. szám alatt
kaphatók
a legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok!

400 drb fiu-ruha 3—8 évesig, drbja ez alkalomra csak ..... 2 frt
Férfi téli kabátok ..... 10 frttól
Bőrös kabátok ..... 10 frttól
Öltönyök ..... 8 frttól
Utazó bunda ..... 35 frttól
Dán bőrkabát ..... 25 frttól
kezdve.

Bútorok elköltözés miatt minden áron eladók!!
Wesselényi Miklós-utca 3. sz.
1-ső emelet.

1387—1902.
végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bir. végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti kir. törvnyszék 1901. V. 93811. számu végzése következtében Rózenfeld Jakab javára Klein Dávid ellen 326 K. 30 fill. s jár. erejéig 1902. évi okt. hó 8-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján le fog lalt és 2200 K.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 óráruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvárvárosi kir. járásbiróság 1902 évi VII. 1861/2 számu végzése folytán 230 kor. 37 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi novemb. hó 30 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen — kor. — fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Kolozsvárt Kossuth Lajos-utcza 7 sz. alatt lévő bőr üzletben leendő eszközlésére **1902. évi decz. hó 30-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitüzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz.120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt 1902. évi decz. hó 16. napján.

Pap Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

Udvari és Társa
kocsigyártó czég legnagyobb készletet tart
uj kocsikból,
elvállal ke szamába vágó javitásokat, kocsi lakirozást, bélelést. Megrendeléseket készséggel teljesit. **Használt kocs't beceserél.** — **Vidéki irásbeli megkeresésekre azonnal válaszol**
1985 70—144 **Kivánatra árjegyzéket küld.**
UDVARI és TÁRSA Kolozsvárt, Radák-utcza (Zöldfa-vendéglő mellett) saját helyiség.
Résztvett kiállitáson kitüntetve szép és jó munkáért

Karácsonyi ünnepek alkalmával
ajánlja dusan felszerelt raktárát
Bácsenyszki József
ékszerész és órás
2096. 13—20

Kolozsvárt, plébánia épület. **Mátyás király tér 14. szám.**
Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a 21 év óta fennálló és jó hirnévnek örvendő
ékszer és óra-üzletemet,
hol kizárólag csakis **valódi arany, ezüst és drágakő ékszerekből,** ugyszintén a legjobb minőségü **genfi arany és ezüst, aczél és nickel** férfi és női órák minden fajta **fali-inga, asztali és ébresztő órák** vannak rakáron

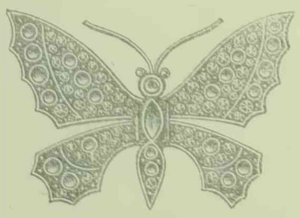

Ezüstnemüek
legujabb kivitelben, bel- és külföldi különlegességek nagy választékban a legolcsóbb árban.
Uj órákért, valamint javitásokért
2 évi jótállás.
Vidéki megrendelés gyors és pontos.
!! Rendkivül olcsó árak -- pontos kiszolgálás !!

Karácsonyi és Ujévi vásár.
OMEGA
Szepesvári Aladár órás és ékszerész
Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utcza 11 sz.
Arany, ezüst ékszerekben, ezüstnemükben, chinai ezüstárukban, továbbá **zseb, inga, fali, ébresztő és diszórákban,**
Szinházi látcsövekben óriási nagy választék.
Legalkalmasabb karácsonyi ajándékok bevásárlási forrása. 2109. 7—10

BURGER FRIGYES
gyógyáru, vegyszer és illatszer üzlete, Kolozsvár, Mátyás király-tér 8. sz.
Telefon 250.
A „Karolina országos kórház,“ „Vörös-kereszt kórház, m. kir. államvasutak, m. kir. tud.-egyetemi intézetek, több betegsegélyző-pénztár és vidéki kórház gyógyanyag- és kötszer szállitója.
Dus raktárt tartok mindennemü a szakmába vágó anyagokból.

Allat-gyógyászati szerek.
Bel- és külföldi gyógyáru különlegességek.
Butortisztitó anyagok.
Ecsetek, különféle alakban.
Fényképészeti vegyi szerek.
Folttisztitók és rovarirtók.
Gazdasághoz való czikkek.
Gyermek táp- és ápoló-szerek.
Gyógyborok, vaskészitmények.
Gyógyszappanok, Berger- és Heinrich-féle.
Háztartási czikkek, fényesitők.
Italok: Cognac, likör, angol rum.
Orosz theák, eredeti csomagokban.
Padolat festő és fényesitők.
Szivacsok minden fajtában.
Vegyi szerek ipari czélokra.
Ajk- és arczfestékek, rougok.
Bajuszpedrők, brillantin.
Eszéki, Földes, Hajós, Rozsnyay, Sihulszky-féle toilette-czikkek.
Fogporok, fogpaszták, fogkefék,
Hajápolók: hajolajok, hajszesz és pomádék.
Hajfestő-szerek, Regenerator.
Herczegnő mosdóviz szeplő ellen.
Hölgyporok: zsiros és zsirtalan, »Amor« a legártatlanabb. Blaha Serail, Herbert, Germandré, Jáva. dorin, Hermelin, Leichner, Lohse, Veloutine, stb. minden szinben.
Illatszóró üvegek és zacskók.
Illatszerek: Atkinson, Bayley, Crown Parfümerie, Gossnel, Presse Lubin, Guerlain, Houbigant, Legrand, Piver, Pinaud, Roger & Gallet gyárosok legujabb különlegességei.
Kölni vizek valódi, Johann Maria Farina-félék.
Köröm-ápoló-szerek, polisoir.
Pipere-szappanok minden illatban.
Szájvizek: „Amor“ Grensil, Kothe, salicyl stb. stb.
Gőrcsér harisnyák.
Gummi ágybetétek, szinesek.
Gummi-övek, (Diana) Pessariumok.
Gummi- és halhólyag-különlegességek orvosi rendeletre.
Haskötők méret után.
Hőmérők minden kivitelben.
Irrigatorok, üveg és fémből felszerelve.
Irrigator felszerelések külön.
Kötöző szerek: Watta, pólya stb.
Légpárnák, kerek és szegletes.
Seb- és körtefecskendők, Catheterek.
Sérvkötők méret után.
Szopó-üvegek felszerelve.
Suspensoriumok minden fajtája.
Szülésznői eszközök
Tejsterilizáló készülék, Soxleth tanár féle.

2051. 20—100

Gazdaasszonyok figyelmébe!!!
Előirásom szerint **gyorsan, olcsón, tisztán** lehet mindenféle **likört** és **rumot házilag elő állitani.**
Árjegyzékkel szivesen szolgál **Burger Frigyes.**

Alapittatott 1832-ben.
Legjobb hazai gyártmány
Szilágyi Eleonora
finom likör, puncsszesz és rum gyára
KOLOZSVÁR.
Gyár és üzlet: Kossuth Lajos-u. 32.
Telefon 239. sz.

Világhirü Puncsessenczia.
3, 5 és 10 éves szilvorium és seprűpálinka.
Kiváló finom **RUMOK.**
Ujdonságok! Abricotin, Prünnel, Bapo Ocskai brigádéros.
EKE. Kola
EKE. Erősitő, 5%, az EKE. javára.

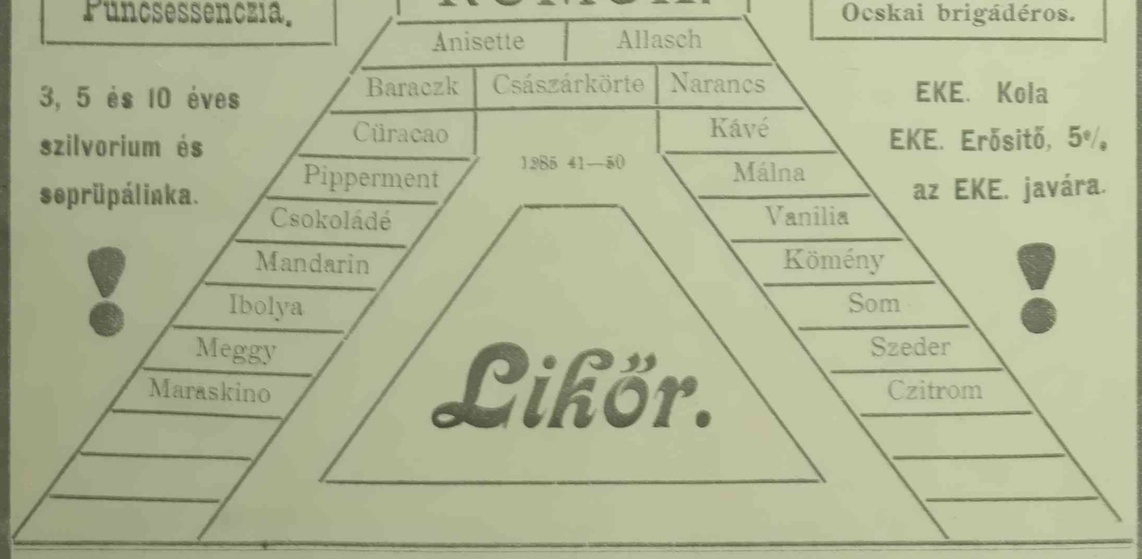

Kapható nagyban és kicsinyben **gyártelepen** Kossuth Lajos-utcza 32. szám, minden elsőrendü **füszer és csemege** üzletben, **Hazai ital termékek nagyraktárában,** eredeti palaczkokban, gyári áron, valamint czukrászda és kávéházakban.

Mayer Sámuel szállitási és elvámolási üzlete Kolozsvárt, Nádas innenső mellék-utcza 2. sz. Telefon sz. 9.

Elvállal mindennemü szállitást. Költözködéseknél saját butorkocsijával minden irányban ugy a bel-, ment külföldre. **Butorok és másnemü áruk beraktározása** saját raktárhelyiségében, **Pontos és gyors szállitás. Feltünően jutányos árak.** 1418

Nyomatott Gombos Ferencz lyceum könyvnyomdájában Kolozsvárt.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Fundația pentru Școala